

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ
Archiwum Muzeum Pomorskiej Armii Krajowej
przy Wojskowej Służbie Politycznej
87-100 Toruń, Podmurza 90 tel. 0048 56 66 22 186
e-mail: iapak@wp.pl; www.zawacka.pl

para Pom.
Toruń-Warszawa
Pogot. Harcerki
+ Kiess Irena Aniela

42-885/2343 Pom.¹

SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI

Przess Jozefa Anicla

T. N-885/2343 Pom.

poza Pom. - Toruń - Warszawa Bogot.
Harc.

I./1. Relacja —

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora —

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora

II. Materiały uzupełniające relację k. 1 s. 1

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r.

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945)

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ... —

IV. Korespondencja

.....
.....
.....

V. Nazwiskowe karty informacyjne k. 7

VI. Fotografie dwa ikomografii

II. Materiały uzupełniające relację: Piess Amicko I.
1. art. S. Welker, Wędrujące hercekinie...;
Nowości nr 264 z 13. 11. 2008, omys. k. 1 s. 1

Wędrująca harcerka, zginęła od kul hitlerowców

Irena Aniela Riessówna (1908-1944) była nauczycielką, instruktorką harcerską, żołnierzem Armii Krajowej

Lesław J. Welker

W listopadzie minęła setna rocznica urodzin Ireny Riessówny, aktywnej działaczki harcerskiej związanej z naszym regionem.

Irena Aniela Riessówna urodziła się 3 listopada 1908 roku w Suwałkach, w rodzinie nauczycielskiej. W wyniku częstych zmian miejsca zamieszkania rodziców, naukę podjęła w Krakowie, następnie kontynuowała ją w Toruniu, a ukończyła w Wilnie w roku 1926, jako absolwentka Seminarium Nauczycielskiego i podjęła pracę w szkole powszechnej w Nowowilejce.

W różnych szkołach i obozach

W roku 1928 wraz z rodzicami znalazła się w Kartuzach, gdzie też pracowała w szkole, a rok później ponownie w Toruniu. Tu ukończyła Wyższy Kurs Nauczycielski w zakresie matematyki. W czasie wakacji 1930 r. uczestniczyła w obozie harcerskim dla nauczycieli w Runowie Kraińskim, który prowadziła hm. Maria Wocalewska. 1 września rozpoczęła pracę w Szkole Powszechnej nr 9, obejmując jednocześnie opiekę nad drużyną harcerską. Latem 1931 r. ukończyła kurs drużynowych w szkole instruktorskiej w Buczu i otrzymała pierwszy stopień instruktorski.

We wrześniu została przeniesiona do szkoły dla dzieci z rodzin wojskowych, w której zorganizowała i również prowadziła drużynę harcerską. Rok później znowu zmieniła pracę – przeniesiona do Szkoły Powszechnej nr 4 (męskiej).

Wzorowa drużyna

W styczniu 1933 r. została komendantką hufca dziewcząt młodszych, a wkrótce objęła i II Drużynę im. Dąbrowski przy Miejskim Gimnazjum Żeńskim, którą prowadziła do wybuchu wojny w 1939 r.

Drużyna szybko stała się reprezentacyjną drużyną Pomorskiej Chorągwi. Z nią, w dniach 10-18 sierpnia 1933 r., uczestniczyła w obozie Głównej Kwatery Harcerek na Polance Redłowskiej, gdzie była wśród podejmujących naczelnych skautów świata lorda i lady Baden-Powell. W roku następnym jej drużyna otrzymała II lokatę na zlocie XV-lecia harcerstwa na Pomorzu, a na jubileuszowym zlocie harcerstwa w Spale w 1935 r. było jeszcze lepiej, gdyż drużyna zajęła I miejsce.

7 grudnia 1936 r. otrzymała stopień podharcmistryni. Latem 1937 r. była uczestniczką zlotu w Rumunii, gdzie prowadziła reprezentacyjny obóz ekipy polskiej. 14 czerwca 1938 r. otrzymała stopień harcmistra i również w czerwcu została komendantką hufca starszych

dziewcząt i komendantką Ośrodka oraz przyboczną komendantki Chorągwi hm. Jadwigi Luśniakówny. Zaraz potem od 24 czerwca do 15 sierpnia prowadziła kurs drużynowych Pomorskiej Chorągwi Harcerek w Błotach Karwińskich (pow. morski), a w sierpniu uczestniczyła w wycieczce Głównej Kwatery ZHP do Finlandii. Po powrocie przeniosła się do Szkoły Powszechnej nr 8 (żeńskiej), prowadzonej przez hm. Jadwigę Luśniakównę metodą harcerską. Obie zaprojektowały nowy

Zawsze z pomocą

Potem wraz z matką znalazła się w Warszawie. Tu szybko weszła do ścisłej Komendy Pogotowia Harcerek i była w niej skarbnikiem. Oficjalnie pracowała w sekretariacie Wydziału Opieki nad Dzieckiem PCK. Po kilku miesiącach, wraz z całym zespołem, przeszła do pracy w Sekcji Opieki nad Dzieckiem Rodzin Wojskowych w Radzie Głównej Opiekuńczej, jako osobista sekretarka jej kierowniczkim. Józefiny Łapińskiej. Udzielała się w tajnym nauczaniu, m.in. w internacie na Żoliborzu.

Wybuch powstania 1 sierpnia 1944 r. zastał ją w bazie Komendy Pogotowia Harcerek, tj. w internacie dla sierot i pólserot wojennych przy ul. 6 Sierpnia 16 (obecnie Nowowiejska), który był przewidziany do rozwinięcia w szpital polowy. 4 sierpnia została zabrana przez Niemców i wróciła rozstrzelana.

Irena Riessówna bardzo aktywnie działała w toruńskim harcerstwie

Dłowska Nr 264 z dn. 12 listopada 2008r.

T: 885/2343 Pom.

W-wa

Riess Ines Amie

1/2 Karty informacyjne

1/2

ELŻBIETY ZAWACI

+ Riess Yvonne Annie
Tovni

2 listy wisk. L.

1930 1940
Michałóg w teorii zmatryce

12. wot. Poyto ich 13° "Marosi" 20 x 79

ZHP

Tovni
1940

1

2

+ 4 km Riessawa ^{elhor pom} Jreka Finela 5
 6: ^{namydzellu}
 8: ^{OMOG}
 10 Torun 1939 4. VIII. 44 ^{eg. w. ta w post.}
 12 Just Hyst. P.A.N. Harcerki 39-45 ^{w. m.}

Nr 30 R.I. lat 36. Namydzellu. W chwili wybuchu wojny Komendantka
 62 Srodowiska Torun, przyjacina Komand. Chorazow. Podczas okupacji
 305 w W-wie, w RGO (Referat spichu iud. duceni rodnie wistkozych).
 432 Skarbnielka Komendy Pogotowia Harcerzy, w chwili wybuchu
 477 Powst. W. w. w. i. e. w. i. e. dla d. i. e. w. e. t. p. m. y. z. l. 6. Sierpnia 16; ^{tytu-}
 495 erownej siedliscie Kom. Pogotowia. 4. VIII. 44 zabrana przez IV. w. w. e. s. ^{verte f}

Etienne
 Pedrona med
 - varstrelane joko Zelsadmierke u toru (art. Hovsio)

1939
 1945
 1949

... ..

3
3
Biogram Anna Amieła

Cher. Pomorska - lat 26. Kalcycielka.

W chwili wybuchu wojny - komendantka

Środowiska Toruń i przybyła Komendantki

Cheragwi. Podczas okupacji w Warszawie, w HCO

/Referat opieki nad dziećmi rodzin wojskowych/

Skarbniczka Komendy Pogotowia Harcerski.

W chwili wybuchu Powstania Warszawskiego

w internacie dla dziewcząt przy ul. 5 Sierpnia 10,

tygodniowej siedzibie Komendy Pogotowia.

4.VIII.1944r zabrana przez Niemców wraz z resztą

innych instrukterkami harcerskimi zginęła,

prawdopodobnie poddana przed czeluzami.

A

Toruń

4

Riessówna Irena Aniela

harc mistrzyni z Torunia, po wybuchu II wojny św.
zangażowana w Warszawie w Komendzie Pogotowia Har-
cerek i w sekcji opieki nad dzieckiem Rady Głównej
Opiekuńczej, zginęła w nie ustalonych okolicznoś-
ciach podczas powstania warszawskiego.

Jankowski, Harcerstwo ... str. 292

h. J.

Riessówna Irena

5
Toruń /
Warszawa

AK

Harcerki Rel., str. 37, 40, 42, 254

K.Wojt., 95.

Riess Irena Aniela

6
Toruń /
Warszawa

SzSz

Harcerki 1939 - 45, str. 33, 69, 324, 434,
470, 492

K.Wojt., 95.

++ Riess, Irene Ruelle

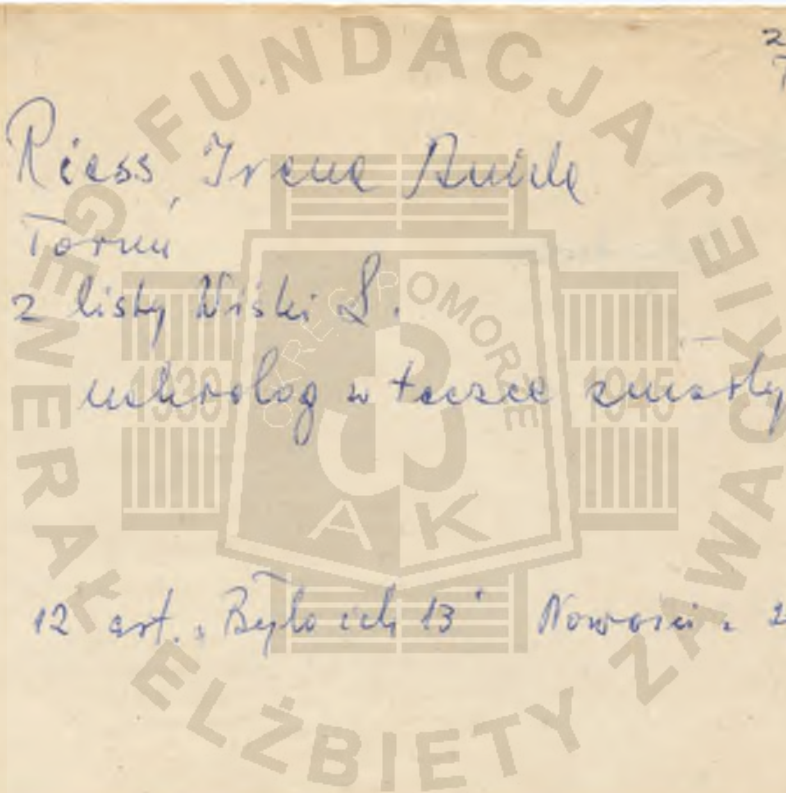
Toruń

2 listy Wiskis S.

ulokolog w terenie turystyczny

12 art. z Bytwa celi 13^a Nowosielice 28/10/79

2 HP, 7
Torus
W-wł

Riess Irena Anielca

